

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Napad na urednike „Republike“.

(Govor posl. sodr. Etbina Kristana in vojnega ministra Vasića v Narodni skupščini dne 1. avgusta 1922.)

(Konec.)

Gospodje, jaz sem v svoji interpelaciji zahteval, da se iztrebi vsaka sled takega duha iz vojske, nisem pa dejal, da je to splošni duh, ki vlada v naši vojski. Daleč sem od tega. Toda če se enkrat dovolim, da se začno prakticirati take reči, ne boste nikdar mogli vedeti, kako daleč se bodo razvijale in kdaj bodo vojaške oblasti imele možnost, da preprečijo to. Dobro vemo, kakšen je bil duh v nekaterih drugih vojskah. Vemo, da se je v nekaterih drugih vojskah povsem po krivem mislilo, da je oficirska čast drugačna od časti drugih državljanov; da veljajo za zaščito oficirske časti neka druga pravila, kakor za zaščito državljanske časti; da so se zaradi tega razvijali vsakovrstni kodeksi, ki so oficirjem dajali pravico potezati orožje in biti ljudi, ki so jih po njihovem mišljenju žalili, medtem ko nima nihče pravice, da bi si sam pribavljali zaščeno, najsibo opravičeno ali namišljeno.

Jaz, gospodje, ne bi hotel, da bi se to zavleklo v našo vojsko, ne bi hotel, da bi naša vojska kdaj mogla ali smela postati instrument sile, stoječe izven naroda. Naposled se naša vojska ni razvijala tako, kakor so se nekatere druge, iz srednjeveških najemniških čet, ampak nekdaš se je razvijala na demokratičen način, in gledati bi morala, da bi ta demokratični

karakter ne le ohranila, ampak da bi ga tudi poglobila in razširila. Naša vojska, in zlasti naš oficirski zbor ne sme nikdar predstavljati posebne kaste v državi. V tem oziru more biti odnošaj v deželi le tedaj dober, če je razmerje med vojniki in ostalimi državljani povsem enako, če ni nikakršnih privilegij na eni strani in nikakršnega zapostavljanja na drugi. Če se pa dovolim, da si le en sam oficir v vojski domišlja, da ima pravice, ki jih drugi državljani nima, če si jemlje pravice izven zakona, nastane nevarnost, da se razširi ta duh bliskoma; in zato zahtevamo, da se zaduži vsak tak pojav v kralju.

To se pa ne doseže s samimi naredbami. Taki slučajji so se godili v stari Avstriji, godili so se v Nemčiji. In vsi veste, kaj je pomenil prototip pruskega oficirja za vse ostale. Tudi tam, gospodje, so prihajale tožbe; tudi tam so se izdajale naredbe. Toda oficir je prav dobro razumel stvar: »Vi mi tako pišete v aktih, ali v svojem srcu mislite drugače. Tako pišete, da potolažite sitno civilistično družbo, mi pa čitamo med vrsticami.« Najbrže veste, koliko je tam bilo dvobojev, koliko je bilo afer, da so oficirji s sabljami ali revolverji pobili ali poškodovali mirne državljane. Vse to je bilo tudi tam prepovedano, ali nihče ni bil kaznovan zaradi takih reči, kvečjemu je bil šikaniran, kdor ni storil kaj takega. Krivice se niso preiskovale, ves oficirski zbor v teh deželah je bil prepričan, da so se take naredbe izdajale le zato, da se nasuje peska v oči »civilni bagaži«, oficirji pa da imajo vendar svoje posebno življenje, »viteško življenje«, ki je tako različno od življenja navadnega civilnega prebivalstva.

Ford, kandidat za predsednika.

(Stanley Boone, Federated Press.)

Avtomobilski magnat Henry Ford bi bil rad predsednik Združenih držav. Njegov prijatelj v Dearbornu, Mich., predmestju Detroitu, kjer je njegov dom in kjer so Fordove tovarne za izdelovanje traktorjev in njegov list »Dearborn Independent«, so se sešli 23. maja in organizirali Fordov klub, katerega namen je, agitirati za nominiranje Forda predsedniškim kandidatom leta 1924. Ustanovitelji kluba so izdelali načrt za razširjenje organizacije po vsej Ameriki. Če je Ford sam započel to gibanje, ni še znano.

Ford jezdi političnega konjička od tistega časa, odkar je med vojno vodil »mirovno ekspedicijo« v Evropo. Toda on je nenavaden politik. Ne pokaže se rad med ljudi. Ko je zadnjič tekmoval s T. H. Newberryjem za sedež v senatu, je bil osebno tako daleč proč od volilcev, da ga celo v Detroitu še ne poznajo in njegov karakter med ljudmi je naravnost pravljica. Ljudje gledajo Fordove velike tovarne in se vprašujejo, kakšen je člo-

vek, ki jih je dal zgraditi. Edini ljudje, ki imajo še precej pojma o Fordovi osebnosti, so tisoči, ki garajo v njegovih tovarnah. Delavci v njegovih tovarnah ga poznajo kot neizprosne gospodarja, ki je s svojim velikim znanjem v finančnih in strojni produkciji dosegel le toliko, da imajo oni boljše orodje, pri katerem se prej utrudijo.

Njegovi tekmeci in finančniki v Wall Streetu ga sovražijo in se norčujejo iz njega, razen ene izjeme. Ta izjema je Henry M. Leland, najreakcionarnejši tovarnar v Ameriki. Leland se je pred par meseci priplazil pred Fordova vrata in ga prosil rešitve. Lelandova tvrdka Lincoln Motor Car Company je bila potisnjena ob zid. Ford se ga je usmili. Da reši ime starega izdelovalca avtomobilov, je kupil njegove tovarne na javni dražbi za osem milijonov dolarjev v gotovini in zdaj jih obratuje kot del svoje lastne organizacije. Lelandi naravno imajo spoštovanje do velikega industrialca in njegovih velikih avtomobilskih in traktorskih tovarn in plavžev ter njegove železnice — ter se mu ne posmehujejo.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 12 Din, za inozemstvo 22 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Tudi pri nas, gospodje, ne bodo zadostne same naredbe, če se ne bo v vsakem takem slučaju postopalo vse bolj resno, nego se je storilo tukaj.

Gospodje, vojaške oblasti niso do danes mogle izslediti krivcev — tako nam pravi gospod minister. In ne bodo jih mogle izslediti brez točnih podatkov. Toda jaz se s tem absolutno ne morem zadovoljiti. Če niso bile vojaške oblasti sposobne, bi zahteval, da se poišče druga oblast, ki naj poskuša, če ne bo imela več sreče. In, gospodje, zdi se mi, da je za to najbolj poklicana sama Narodna skupščina — baš skupščina, zakaj njej mora biti ležeče na tem, da se na eni strani obrani čast vojske — a s takim postopanjem se ne brani — na drugi strani pa, da se strogo zaščitijo vse pravice državljanov.

Po tem, kakor se tukaj postopa, navadno postopa, verjamem pač skoraj vnaprej, da naš predlog ne bo imel uspeha. Saj včeraj niste hoteli dati tako težko poškodovanemu Bitolju niti trohice zaščene, ampak ste preko vse njihove silne nesreče prešli z enostavnim prehodom na dnevni red. (Medklici: Z motiviranim dnevnim redom.) No, In če res tako mislite, tedaj sami ne veste, kako ste glasovali. Z nikakršno motivacijo niste sprejeli prostega prehoda na dnevni red. Tisti drugi dnevni red, ki ste ga dali predložiti po nekem svojem članu z motiviranim predlogom, ste podali zaradi markiranja, stvarno ste pa bili proti njemu, ker ste faktično glasovali za prosti prehod na dnevni red.

Nimam veliko upanja, da boste sprejeli motiviran in potreben predlog v slučaju, ki se ne tiče celega mesta, vsaj na-

Ford je spojil tovarne, železnico, prometovnik in ogromna zemljišča v eno podjetje, ki lahko zalaga večjo deželo, agrarno in deloma industrialno, z vsemi modernimi potrebščinami, izvzemši jekla. Železna ruda za njegove plavže v River Rouge — detroitsko predmestje — se lahko prevaža po Gornjem jezeru. Po svoji lastni železnici Ford dovaža svoj lastni premog in svoj lastni les v svoje tovarne.

Tako je en sam človek na svojo lastno pest, brez pomoči drugih kapitalistov — ki so mu prej sovražniki kakor prijatelji — organiziral sistem produkcije, ki se lahko porabi za orodje izolirane, samostojne socialistične družbe. Ford ima veliko farmo (veleposestvo) v Dearbornu z lastno žitno shrambo; na svoji farmi je zgradil vodovod in napravo za precejanje vode, ki zalaga z vodo vse njegove industrije in vrhutega še prebivalce treh predmestij v Detroitu. Ako se mu posreči dobiti od zvezne vlade veliko tovarno solitra v Muscle Shoalsu, katero pravkar kupuje, tedaj jo spremeni v velikanske delavnice za izdelovanje umetnega gno-

videzno ne — da se stvar tiče vse de-
žele, zakaj če se od strani uradnih oseb
zgodí krivica le enemu državljanu, je s
tem prizadeto vse prebivalstvo, je uža-
ljen ves narod, in vi bi se morali zelo re-
šno zanimati za to.

Kljub temu, da moja nada ni velika,
da se izvoli anketna komisija devetih čla-
nov, ki naj se loti dela in gleda, ali ne bo
mogla doseči, česar vojne oblasti niso
mogle: Da najde krivce, da jih naznani
skupščini in vojni oblasti, in da se na-
stopi proti njim po zakonu.

Politične vesti.

+ In vendar se giblje! »Jugoslavija«
z dne 5. t. m. poroča, da je »Naprej« pri-
znal, da šteje narodna socialistična stran-
ka v Belgradu 117 članov. Tega pa se-
veda ni povedala svojim bralcem, da smo
povdarjali, da jih šteje samo zato, ker so
jih pričeli vpisavati pri številki 100. Pri
»Jugoslaviji« opazamo v resnici precejš-
njo površnost. Tako se je tud moglo zgo-
diti, da je pričela priobčevati v svojem
podlistku H. Ewersovo novelo »Pajek«,
ki smo jo mi priobčevali že lansko leto.
Itd., itd.

+ Notranje ministrstvo namerava
preklicati izdajanje potnih listov za pre-
selitev v Ameriko.

+ V Belgradu so se 3. t. m. vršili
delavski protidraginski shodi, na katerih
so najostreje protestirali proti vladajoči
reakciji ter proti njenim zloglasnim za-
konom.

+ Finančni minister Kumanudi se
brani odobriti kredite vojnemu minist-
stvu. Zato pričakujejo, da bodo že do je-
seni zmanjšali število vojaštva v stalnem
kadru. Če bo le to res, v kar pa težko
verjamemo!

+ V vojnem ministrstvu izdelujejo
zakon, ki določa, da bodo opravljali že-
lezničarji svojo vojaško dolžnost v želez-
ničarski službi. Zakon pride v parlament
kaj v začetku njegovega zasedanja. Že-
lezničarjem tedaj huda prede in prav se
jim godi, bodo vsaj preje prišli do spo-
znania, kje si naj iščejo pomoč. Namreč
v socialističnih vrstah in ne v vrstah re-
akcije, ki jo predstavljajo vse naše me-
ščanske stranke z njihovimi socialnimi
točkami v svojem programu, ki so jih
ukradle socialistični stranki.

+ Iz vojaške kasarne. Vojno mini-
strstvo je objavilo izvide o zdravstvenem

žila; tako bo spojil farmo z umetnim gno-
jilom poleg vodovoda, tovarne za trak-
torje, žitnice in skladišč.

Ford je unikum v kapitalističnem
svetu. Lahko se reče, da je anarhist na
vrhu družbe. Bolj samostojnega in ener-
gičnega kapitalista ni na vsem svetu.
Karkoli stori — pa naj bo treba povišati
mezde delavcem, znižati cene avtomobi-
lov ali tovarnino na njegovi železnici ali
skrajšati delovni teden za delavce — stori
vse sam, ni se mu treba ozirati na že-
lje Wall Streeta ali mogoče organizacije
tovarnarjev.

Ford goji tesno prijateljstvo z znan-
stveniki in iznajditelji. Edison je njegov
največji prijatelj. Kadar gre Ford na po-
čitnice kam na jug, gre z njim Edison.

Ford je človek, ki se je razvil z mo-
derni industrijo in ki je dosti pripomogel
do njenega razvoja, kljub temu pa je živ
ukor korupciji visokih financ in bestial-
nosti kapitalističnega izkoriščanja. On ho-
če seveda biti gospodar, ampak njegova
premetnost, oziroma individualnost tem-
peramenta mu je pomagala, da je razvil

stanju in smrtnih slučajih v naši vojski
tekem lanskega leta. Glasom teh izvidov
se je smrtno ponesrečilo 25 vojakov, 1 se
je zastrupil, 2 sta se zgubila, 87 je bilo
ubitih, 17 je izvršilo samomor, 1 je zm-
rznil, 16 se je — zadušilo, radi bolezni pa
jih je umrlo 928. Koncem leta je bilo v
bolnišnicah 4700 vojakov, tekem leta je
zbolelo 4754 za spolnimi boleznimi, za
malarijo 2587, za tropično malarijo 419,
za tuberkulozo 270, za legarijem 320, za
škrlatico 338, 207 radi koz itd. Pomisliti
je treba, da so umirali in zbolevali ljudje
v tisti najkrepkejši moški dobi, ko so bo-
lezni in smrtni slučaj prava redkost —
tedaj se bodo prikazale te številke v po-
vsem drugi, strašni nagoti. Militarizem
nam ne pije samo v vojnah najboljše iz
naših žil, temveč mu mora poneumnelo
ljudstvo tudi v takozvanem »miru« do-
prinašati žrtve, ki presegajo vse druge
žrtve. Militarizem je tudi v mirnih dobah
nenasičen požeruh ljudskega imetja in
javna, po zakonu potrjena ustanova za
okuževanje in moritev.

+ Trecky je izjavil, da ima Rusija
800.000 mož ob svojih mejah in da te
armade ne bo razorožila ali zmanjšala,
ker io je že itak zmanjšala od 5.300.000
mož na 800.000. Dejal je, da so sosednje
države, ki jih je Rusija povabila na kon-
ferenco, odbile ruski predlog razorožitve.

+ Sovjetska vlada je obsodila na
smrt 48 članov južno-ruske kozaške vla-
de zaradi vstaje v Ukrajini v poletju lan-
sekga leta. Med obsojenci je več častni-
kov rdeče armade ter tudi več članov ki-
jevske »črezvičajke«.

+ V amerškem senatu v Wa-
shingtonu je govoril senator Hittchcock o
zamenjavi zamorskih čet v renski pokra-
jini, ker počenjajo črne čete nezasišana
grozodejstva. Posiljevanje žen ni nič iz-
vanrednega. Tega seveda ni povedal, da
se položaj z odpoklicom teh čet ne bo
dosti spremenil, kajti orgije zamorskih
čet podpira francoska vlada, ki bi ravno-
tako podpirala orgije belih čet.

+ V Kanadi so prenehali stavkati
rudarji, ker so delodajalci sprejeli njihove
zahteve.

Dnevne vesti.

II. Ljubljanski veleseim zaznamuje
precejšnje uspehe. Nekatere tvrdke so
prodale za več milijonov kron blaga. Tudi

industrije, ki so domalega socializirane in
s katerimi se je približal za en dan idealu
več počitka in manj dela.

Fordove pridobitve v mejah kapita-
lizma so čudovite. Njegovo delo še ni
končano; ako pojde dalje po tej poti, bo
razvil socializirane industrije do skrajne
točke, ki je mogoča v kapitalističnem
svetu. Njegova največja zasluga pa je,
ker je dokazal, kako abnormalne, arhaj-
ske in potratne so gospodarske in poli-
tične metode v Združenih državah. Ford
je dokazal, da delavci lahko prejemajo
minimum šest dolarjev na dan in delajo
pet dni v tednu, a kljub temu ima delo-
dajalec lep dobiček, ako zna gospodariti;
dokazal je, da železnice lahko izhajajo s
polovico manjšo tovarno pristoibino.

Njegova kandidatura za predsednika
Združenih držav bo torej dala precej ma-
teriala za špekuliranje in razmišljanje nje-
govim nasprotnikom. Delavci v Detroitu
se ne brigajo za Fordovo kandidaturo,
radovedni pa so, če se ameriška vlada iz
starih advokatov, kapitalističnih najem-
nikov, res bliža h koncu.

naval občinstva ne zaostaja za lanskim
navalom, zlasti pa še, če upoštevamo
deževje.

Akademski kolegij v Ljubljani. To-
variše-akademike, ki nameravajo prositi
za sprejem v akad. kolegij za prihodnje
šolsko leto, opozarjamo, da se dobe toza-
devni formularji pri vratarju akad. kole-
gija. Prošnje je vložiti čimprej pri ravna-
telstvu akad. kolegija. Zadnji rok 7. okto-
ber 1922. Tovariši, ki žele informacij in
formularje, naj se obrnejo na organizacijo
stanov. akad. kolegija Kolodvorska ulica
22. Priložiti je kuverto in 2 Din. — Odbor
organ. stan. akad. kolegija.

Nova odkritja na histor. razstavi sloven.
slikarstva v Ljubljani, na podlagi zbranega umet-
nega materiala daleč presegajo pričakovanje. V
zadnjih dneh so strokovnjaki po metodi Bergan-
sloga odkrili nove Mencingerje in zlasti Berge-
nta, ki so se pokazali kot veliki portretisti inten-
zivne duševnosti. Jasne se obrisi tipov tudi dru-
gih starih slovenskih mojstrov iz serij številnih
odličnih del, ki so dospela v zadnjih 14 dneh.
med njimi mnogo slik slovenskega Rubensa, Val.
Mencingerja. Pripravlja je tudi katalog moderne
zbirke »Narodne Galerije« z 27. prvovrstnimi re-
produkcijami, ki jih je izvršila dunajska klisarna
Jaffe. Katalog stane 30 dinarjev ter se naroča na
naslov: »Narodna Galerija« v Ljubljani.

Sprejem mladenčev v strojno šolo vojne
mornarice za vojno zrakoplovstvo v Djenovcu
(Boka Kotarska). Po naredbi ministrstva vojne in
mornarice z dne 16. marca 1922, št. 5515, se
sprejme meseca septembra 1922 dvajset (20) ml-
adenčev v strojno šolo vojne mornarice za vojno
zrakoplovstvo v Djenovcu (Boka Kotarska) kot
učence, ki bodo po končani 18 mesečni šoli kot
tehnično osebje dodeljeni vojni aviatiki. Več je
razvidno iz razglasa na mestnem magistratu in
na Mestnem domu.

Nova učna knjiga za petje. V založbi »Jug«
v Ljubljani. Pred škofojo 21 izšla je tle dni nova
učna knjiga, katero je spisal dr. Pavel Kozina in
ima naslov: Pevska šola za ljudske, meščanske,
srednje in glasbene šole I. del. Cena broširanemu
izvodu 9 Din.

Ljubljana.

Stavka lesnih delavcev v Ljubljani.
Šesti teden že poteka, odkar so morali
ljubljanški mizarji poseči po zadnjem
orožju, ter stopiti v stavko, da si zbolj-
šajo svoj življenski položaj. Stavka po-
šaio svoj življenski položaj. Stavka po-
teka popolnoma mirno, kljub vsem špek-
laciám g. delodajalcev, ki poskušajo na
vsak način uničiti ter zlomiti organizacijo
lesnih delavcev. Gg. delodajalci naj bodo
prepričani, da ie v slogi moč! Če ie sloga
— ie moč, in to oboje se nahaja v tej or-
ganizaciji! Zato so vsi naskoki popolnoma
brez uspešni! Edino rešilno sredstvo, ka-
tero jim ie na razpolago, ie, da pridejo z
belo zastavo, in le s pomočjo te jim bo
mogoče upostaviti redne odnošaje v svo-
jih delavnicah. Da so stavkujoči mizarji
upravičeni vstrajati pri svojih zahtevah,
ie znano vsej javnosti, in tudi gg. delo-
dajalcem. Življenske potreščine so se
podražile tekem šestih tednov, kar traja
stavka, približno za 50%. Torej že pred
stavko plače mizarjskih pomočnikov niso
soglašale s tedanio draginjo — z današnjo
pa ie to absolutno nemogoče. Torej gg.
delodajalci, samo bela zastava vas reši!!

Razstavo živčih slov. umetnikov so
otvorili 3. t. m. ob 11. dopoldne v Jakopi-
čevem paviljonu. O tej razstavi bomo še
poročali.

Mestni gasilski urad. Pri mestnem magi-
stratu se ie osnoval urad, oddelek magistrata, to
ie mestni gasilski urad. Svoje uradne prostore
ima v Mestnem domu, ter so uradne ure, za
stranke od 11. do 12. vsak dan. V področje tega
urada spada požarna policija, gasilstvo, kontrola
požarno varnostnih naprav v tovarnah, gledali-
ščih, zavarovanje gasilcev itd. Gasilski urad ima
sedaj 1 vezbalca gasilca, 6 gasilcev in 2 telefoni-
sta. Prvi gasilni avto bo dogotovljen koncem
septembra t. l., koncem novembra pa pride mo-
torna brizgalna. Vodstvo gasilškega urada ie
prevzel gasilski nadzornik Janež Kolesa. Ljubljani
Na državni trgovski akademiji v Ljubljani
se vrši vpisovanje v I., II. in III. letnik od 10. do
14. septembra, vpisovanje slušateljev za abturi-

ptski tečaj pa do 2. oktobra. Ravnateljstvo in učni prostori se nahajajo v II. nadstropju Srednje tehniške šole, Askerčeva ulica. — Ravnateljstvo.

Na javnih mestnih osnovnih šolah v Ljubljani se prične novo šolsko leto 1922/23. v četrtek dne 14. septembra 1922 s skupno sv. mašo in v petek dne 15. septembra 1922 z rednim šolskim poukom. Vpisovalo se bo v sredo dne 13. septembra 1922 od osmih do dvanajstih dopoldne in od dveh do petih popoldne in sicer: Za I. mestno deško osnovno šolo v šolskem poslopju v Komenskega ulici št. 19; za II. mestno deško osnovno šolo v šolskem poslopju na Cobjovi cesti št. 5; za III. in V. mestno deško osnovno šolo v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti št. 21; za IV. mestno deško osnovno šolo v šolskem poslopju na prulah št. 13; za VI. mestno deško in za IV. mestno dekliško osnovno šolo v šolskem poslopju na Gasilski cesti št. 242; za I. mestno dekliško osnovno šolo v šolskem poslopju na Sv. Jakoba trgu št. 11; za III. mestno dekliško osnovno šolo in za mestno manjšinsko šolo v šolskem poslopju na Erjavčevi cesti št. 19; za mestno barjansko šolo v šolskem poslopju na Izanski cesti št. 40; za mestno pomožno šolo v šolskem poslopju na Cobjovi cesti št. 5 (le od dveh do petih popoldne). Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se načelno odklanjajo, po čemur se je vodstvom točno ravnati. Vse podrobnosti pojasnjuje šolska vodstva pri vpisovanju.

Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani se prične šolsko leto 1922/23 v četrtek dne 14. septembra, s sv. mašo ob 8. uri v cerkvi sv. Jožefa. Po službi boži se zbero učenci in učenke v svojih razredih. Vpisovanje je za oba letnika deškega in dekliškega oddelka zaključeno. Sprejemni izpit za prvi letnik in ponavljalni izpiti se vrše 12. in 13. septembra ob 8. ure dalje. Vse podrobnosti so razvidne na razglasni deski. — Ravnateljstvo.

Pričetek šolskega leta 1922/23 na javnih mestnih meščanskih šolah ljubljanskih. Na javnih mestnih meščanskih šolah ljubljanskih prične se šolsko leto 1922/23 v četrtek dne 14. septembra 1922 s skupno sv. mašo v petek dne 15. septembra 1922 z rednim šolskim poukom. Vpisovalo se bo v sredo dne 13. septembra 1922 od osmih do dvanajstih dopoldne in od dveh do petih popoldne in sicer: Za I. mestno deško meščansko šolo v šolskem poslopju na prulah št. 13; za II. mestno deško meščansko šolo v šolskem poslopju na Gasilski cesti št. 242; za I. mestno dekliško meščansko šolo v šolskem poslopju na Sv. Jakoba trgu št. 1; za II. mestno dekliško meščansko šolo v šolskem poslopju na Gasilski cesti št. 242. Vstop v I. razred meščanske šole je dovoljen le onim učencem in učenkam, ki so dovršili (le) V. šolsko leto s splošno povoljnim uspehom. Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se načelno pri vsprejemu odklanjajo, po čemur se je ravnateljstvom točno ravnati. Vse podrobnosti se poizvedo pri šolskih ravnateljstvih ob vpisovanju.

Maribor.

Stara kapitalistična pesem poje o večno novih prelamljanih delovnih pogodb. Delavstvo v železničarskih delavnicah je za zadnje pasivne rezistence doseglo, da se mu izplačajo polne plače od 11. do 20. maja. To se je deloma zgodilo,

a zdaj je vodstvo ta izplačila začelo naenkrat odtrgovati. Ker niso pogajanja z delavskim zastopniki nič zalegla, bo organizacija južno železnico tožila. To je res prokletstvo, da smejo tuji paraziti z našim delavstvom v naši državi počenjati, kar se jim ljubi. Vse kaže, da je naša najvišja gospoda do južnoželezniške družbe v istem razmerju kakor do Trboveljske. Potem je seveda čisto odveč, če bi hotelo delavstvo pri njej zavolevati si svoje pravice. Pomagati bi mu mogla edino njegova organizacija, a ta nima zavoljo nezavednosti železničarskega proletariata tiste moči, ki bi jo potrebovala. Ali si ni delavstvo samo krivo?

Nekoliko razrednega ponosa pač smemo zahtevati od vsake delavske organizacije, če se uvršča med socialistične. Najmanj pa bi bilo treba, da govorimo o razrednem ponosu v zvezi s takim slučajem, kakor smo ga imeli priliko občudovati zadnje nedelje. Ta dan je praznovalo Delavsko kolesarsko društvo 25letnico svojega obstoja in je bilo gotovo upravičeno, da se je spominja z javno prireditvijo. Delavsko društvo, ki je vztrajalo 25 let v vseh mogočih nepravilih in doseglo lepe uspehe, je gotovo stvar, ki se lahko pokaže. Samo ne razumemo, čemu bi se morali ravno socialistični delavci kazati po buržoaznem vzorcu na način, ki bje v obraz vsem tistim idejam, ki jih hočemo uveljaviti. Ta dan so priredile menda kar tri delavske organizacije v mariborskem okolišju svoje veselice, prejšnji večer pa »Svoboda« v »Ljudskem domu«. V nedeljo zjutraj smo še imeli velik protestni shod proti draginji — kdo bi neki mogel zagovarjati to nelogiko, da se na eni strani zavzemamo za resno delo proti sedanjim razmeram, ko se na drugi strani neke naše organizacije trudijo pognati proletarijat v to, naj v teh razmerah uživa, to je, naj razdaja krvave solde v škodljive svrhe? Še govoriti nečemo o tem, da imamo socialisti v svojem programu boj za treznost in da se je ta boj v drugih deželah že praktično dobejeval s tem, da socialistične organizacije ne pospešujejo in ne prirejajo slabih veseljačenj. Če že priredijo kako slavnost, jo prirede tako, kakor je treba: v gledališču, na telovadiščih, na ulici z manifestacijami in shodi — ne pa v gostilni. To je ena. Druga pa ni nič manj važna: Kaj bi rekli o socialističnem društvu, ki bi najelo za svoje prireditve, recimo, klerikalno ali pa liberalno pomoč? Delavsko kolesarsko društvo je na tako vprašanje odgovorilo še huje: najelo si je kar regimentsko godbo, torej ustanovo, ki tudi predstavlja militaristični, antiproletarski režim v naši državi, in je z njo v svečanem sprevodu odkorakalo na slavnostni prostor, v bivšo kadetnico. Bil je božanski pogled za vsakega zavednega sodruga: zadaj socialistični kolesarji, rdeče okrašeni in z rdečimi zastavami, spredaj vojaška muzika, svirajoč »Hej Slovane«... Buržoazija ob poti je začudeno strmela v ta nenavadni sprevid, v to nenavadno zvezo proletarsko - militarističnega veselja, in se naglas rogala pohlevnosti mariborskega socializma! Saj ta buržoazija ni videla, da je bilo proletarcev, ki so se obračali v stran.

Letošnja sezona v mariborskem gledališču se odpre v soboto z uprizoritvijo Smetanove komične opere »Prodana nevesta«.

Iz stranke.

Srezki zbori celjskega okrožja SSJ in KDZ. Na podlagi sklepa okrožnega zbora 15. junija t. l. mora okrožni odbor izvršiti srezke zborov, kateri bodo izvolili srezke eksekutive, ki bodo stalni volilni odbori. Za srezke odbore, kakor za zborov veljajo predpisi strankinega statuta za Slovenijo. Organizacije pa še posebej opozarjamo na § 23. statuta. Vsled tega vabimo: Iz slovenjgraškega sreza organizacije: Mislinje, Slovenjgradec, Velenje, Družmirje, Šoštanj in Topolšica na zbor v Velenju. — Iz Gornjegraškega sreza organizacije: Ljubno, Rečica v Sav. dolini, Bočna, Šmartno ob Dreti, Gornji grad in Šmartno na Paki na zbor v Mozirju. — Iz Konjskega okraja organizacije: Zreče, Stranice, Konjice, Poljčane in Oplotnica na zbor v Poljčane. — Vsi ti zbori se bodo vršili v petek, dne 8. septembra ob 8. zjutraj. Prostor sporočimo v okrožnicah. — 11. septembra ob 8. zjutraj pa se bo vršil za šmarsko-rogaški srez. Tja vabimo organizacije: Rogaška Slatina, Rogatec, Sv. Peter pod sv. Gorami, Ponikva, Loka pri Žusmu, Podsreda in Kozje — Dnevni red za srezke zborov sporočimo v okrožnici. — Okrožno tajništvo SSJ in KDZ v Celju.

Iz strok. gibanja.

Stavka v strojni tovarni »Smev« in ujedinenem Paromlinu d. d. v Belovaru traja že 13. teden. Podjetnik skuša na vse načine dobiti stavkokaze. Delavstvo naj ne potuje v Belovar, dokler ni stavka končana!

Vrednost denarja. 1 dolar velja 84 Din. 1 lira 3.91 Din, 100 avstrijskih kron pa 11 par. V Curihu velja 100 naših kron 1.37 švicarskih frankov.

Delavec brez delavskega časopisa je kakor vojak brez puške. Zato naročajte in širite svoje glasilo »Napreč«!

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Med univ.

dr. Matija Ambrožič

specialist za otroško zdravstvo
ord. ob delavnikih od 1/23h—1/24h
Ljubljana, Gradišče 9/I. nad.

Na paviljon F, št. 152

se opozarja slavno občinstvo. Razstavljeni so razni novi modeli, otroški vozički, dvokolesa, motorji, šivalni stroji, vsakovrstni deli in pneumatika. Cene nizke. Ce-
"TRIBUNA" tovarna za niki franko. "dvokolesa in otroške vozičke, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4, Zvonarska ulica št. 1.

Telovadne potrebščine

za člane, članice in naraščaj, kakor tudi suknje za krol

priporoča trvdka

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg 10.

Weissbacher, lesnoindustrijska družba

Z O. Z.

Dunajska cesta 66.

Ljubljana.

Telefon 114.

- I. obrat: **parna žaga.** Tesarstvo. zpeljava in naprava strešnih stolov za visoke stavbe in zvonike, stropov, slepih in ladijskih tal, verand, paviljonov, vrtnih ograj, kegljišč, ledenic, mostov, pilotaže. . . .
- II. obrat: **strojno mizarstvo.** Stavbeno mizarstvo: okna, vrata, portali, stopnjice, steklene stene. . . .
- III. obrat: **Tovarna lesenih zalužij in rolo za okna** po lasnem preizkušenem sistemu. . . .

Gričar & Mejač

Ljubljana
poleg glavne pošte

Zaloga obleke

za gospode, gospe, dečke

Najzanimivejše Ljubljanskega velesejma

bode brez dvoma

oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev

dosedaj iznašla in preiskusila,

razstavi svetovna tvrdka

SINGER ŠIVALNI-STROJI

Bourne & Co.

v svojih paviljonih na ogled. Najmodern. šivalne stroje bo

gonila električna sila

kar prihrani čas in denar.

To ni življensko vprašanje samo tvornic marveč velja danes prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesl več koristi in zabave kot vse senzacionalne kino-predstave!

! LJUBLJANSKI SAJAM !

Industrijski paviljon, mjesto br. 386

Pristou & Bricelj

prvi in najstarejši specialni
artistični atelije

za črkoslikarstvo

na steklo, kovine, les, zid,
platno itd.

== Ljubljana ==

„Hotel pri Maliču“.

PERILO

za dame, gospode in deco,
oprema za novorojenčke

po najnižjih cenah pri

A. ŠINKOVIC nasl.

K. SOSS,

Ljubljana, Mestni trg 19.

V Paradižu

sta bila brez obleke

ADAM in EVA

sedaj tega ni treba, ker se dobe vsakovrstne
obleke za gospode, dame
in otroke v trgovini

O. Bernatovič,

Ljubljana, Mestni trg 5-6.

:: Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode ::

Telefon št. 1—67 (Ljubljana).

delniška družba v Ljubljani.

Brzjavi: Papirnica Vevče.

Tačasna centrala papirnica v Vevčah, p. D. M. v Polju pri Ljubljani.

Postaja južne železnice Zalog.

Papirnice v Vevčah: papirnica — tvornica celuloze in lesovine v Goričanih in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvodnjanje 100 vagonov raznih vrst papirja: Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni, strojepisni, bankpost, karton in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept, meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavi svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni, kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski (tiskovni) papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

**Lastni razstavní paviljon na „LJUBLJANSKEM VELIKEM SEJMU“
od 2. do 11. septembra 1922.**